

16.5.2025

EOAK/563/2024

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Esittelijäneuvos Terhi Arjola-Sarja

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN

1 KANTELU

Kantelija pyysi omasta ja osakeyhtiön (jälj. kantelijat/yhtiö) puolesta tutkimaan Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jälj. ELY-keskus) menettelyä sille tehdyn vaatimuksen käsittelemisessä.

Kantelun mukaan ELY-keskus oli kieltäytynyt antamasta valituskelpoista päätöstä yhtiön ELY-keskukselle 23.8.2023 tekemään vaatimukseen takaisin perittyjen investointitukien osittaisesta palauttamisesta. ELY-keskuksen vetoamassa hallinto-oikeuden päätöksessä 31.3.2023 ei ollut käsitelty ELY-keskuksen 18.3.2022 tekemän takaisinperintäpäätöksen jälkeistä 8.7.2022 kaupparekisteriin merkittyä yhtiön yleishyödyllisyyttä.

Kantelijat vaativat, että ELY-keskus veloitetaan käsittelemään yhtiön vaatimus, palauttamaan tuet ja antamaan asiassa päätös.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin ELY-keskuksen selvitys - - -.

3 RATKAISU

3.1 Oikeusasiamiehen tehtävistä

Perustuslain 109 §:n mukaan oikeusasiamiehen tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tehtäväänsä hoitaessaan oikeusasiamies valvoo perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Oikeusasiamiehen tehtävänä on valvoa, että viranomaiset käyttävät niille laissa annettua toimi- ja harkintavaltaa lainmukaisesti, mutta hän ei voi purkaa tai muuttaa viranomaisten ratkaisuja eikä määrätä, että viranomaiset käsittelevät asian uudelleen tai antaa muitakaan yksittäisen asian käsittelyyn liittyviä määräyksiä.

Näin ollen kantelijoiden vaatimukset ELY-keskuksen velvoittamisesta käsittelemään yhtiön vaatimus, palauttamaan tuet ja antamaan asiassa päätös, ovat sellaisia, jotka eivät kuulu laillisuusvalvojan tehtäviin.

3.2 Tapahtumat

ELY-keskus on 18.3.2022 tekemällään päätöksellä päättänyt periä yhtiölle maksettua yleishyödyllistä investointitukea takaisin. Takaisinperinnän perusteena on ollut yhtiön yhtiöjärjestyksen muutos 21.10.2021, mikä on tapahtunut tukien myöntämispäätösten jälkeen. Takaisinperintäpäätöksen mukaan yhtiöjärjestystä oli muutettu siten, että yhtiötä ei voitu enää pitää yleishyödyllisenä yhteisönä. Yhtiön haettua muutosta ELY-keskuksen päätökseen, Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 31.3.2023 antamallaan päätöksellä hylännyt yhtiön valituksen. Hallinto-oikeuden päätös on jäänyt lainvoimaiseksi.

Yhtiö on ELY-keskukselle toimittamassaan 23.8.2023 päivätyssä kirjeessä vaatinut ELY-keskuksen päätöksellä 18.3.2022 takaisin perittyjen ja yhtiön takaisin maksamien yleishyödyllisten investointitukien osittaista palauttamista. Takaisinperintäpäätöksen jälkeisistä tapahtumista kirjeessä on kerrottu muun muassa, että yleishyödyllisyys rekisteröitiin kaupparekisteriin uudelleen 8.7.2022, ja todettu, että yhtiö ei ollut seurantajakson aikana ollut yleishyödyllinen yhteisö kahdeksan kalenterikuukauden ajan. Kirjeessä yhtiö on vaatinut, että ELY-keskus tekee asiassa uuden päätöksen, jolla yhtiölle palautetaan takaisinperityt investointituet viivästyskorkeineen 8.7.2022 jälkeiseltä ajalta seurantajakson loppuun asti, eli siltä ajalta, kun yhtiö oli täyttänyt tuen myöntämisen ehdot. Edelleen yhtiö on esittänyt käsityksensä, että yleishyödyllisyyden rekisteröinti uudelleen yhtiöjärjestykseen oli oleellinen muutos ja vahva peruste vaatia asiassa uutta päätöstä. Yhtiön mukaan uudella päätöksellä toteutuisi neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 71 artiklan määräys periä takaisin "...maksetut määrät suhteessa siihen ajanjaksoon, jona vaatimuksia ei ole täytetty".

ELY-keskuksesta yhtiön vaatimukseen on vastattu 6.10.2023. Vastaus on otsikoitu vastaukseksi vaatimukseen ja siinä on esitetty seuraavaa: "Kaakkois-Suomen ELY-keskus on käsitellyt asian loppuun ja asia on saatettu loppuun Hämeenlinnan hallinto-oikeuden 31.3.2023 antamalla päätöksellä dnro...". Edelleen vastauksessa ilmoitetaan: "Tämä ei ole päätös, vaan Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen antama vastaus [osakeyhtiön nimi poistettu] Oy:n esittämään vaatimukseen".

3.3 ELY-keskuksen selvitys

Selvityksessä on siitä tarkemmin ilmenevästi kerrottu ensinnäkin asian taustoista. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden asiassa antamasta päätöksestä selvityksessä todetaan tässä yhteydessä muun muassa, että päätöksen sivulla 5 oli yhtiön yleishyödyllisyydestä todettu, ”ettei asiassa ole ratkaisevaa merkitystä sillä, miten osakeyhtiön yhteisösääntöjä on sen yhtiöjärjestyksen muutoksen 21.10.2021 jälkeen ollut tarkoitus muuttaa tai miten sääntöjä on valituksenalaisen päätöksen jälkeen muutettu” ja että ” [t]ähän nähden ELY-keskus on selvittänyt asiaa riittävästi”. Selvityksen mukaan hallinto-oikeuden päätöksessä oli näin ollen käsitelty yhtiön yleishyödyllisyyttä.

Valituskelpoisen päätöksen antamisesta yhtiön 23.8.2023 tekemään vaatimukseen selvityksessä on esitetty seuraavaa.

”Jos päätöksessä on ilmeisen selvä asiavirhe, ELY-keskus voi korjata päätöstään. Tässä tapauksessa asianomainen [osakeyhtiön nimi poistettu] Oy oli lähettänyt ELY-keskukseen vaatimuksen 23.8.2023 päätöksen virheen korjaamisesta. Pyyntönsä heidän oli tullut ilmoittaa, miten päätöstä pitäisi korjata ja mihin pyyntö korjaamisesta perustuu. [osakeyhtiön nimi poistettu] Oy oli vaatimuksessaan esittäneet, että päätöstä tulisi korjata takaisinperittyjen investointitukien osittaisen palauttamisen osalta perustuen siihen, ettei ELY-keskus ollut käsitellyt millään tavalla ELY-keskuksen 18.3.2022 tekemän takaisinperintäpäätöksen jälkeistä 8.7.2022 kaupparekisteriin merkittyä [osakeyhtiön nimi poistettu] Oy:n yleishyödyllisyyttä.

ELY-keskus voi korjata virheen vain tapauksissa, joissa virhe on selvä ja kiistaton ja virheen peruste ei saa myöskään olla tulkinnanvarainen. ELY-keskus voi korjata päätöksen asiavirheen hallintolain (434/2003) 50 §:n mukaan neljällä eri perusteella, jos päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen, päätös perustuu ilmeisen väärään lain soveltamiseen, päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe tai asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

ELY-keskus katsoi, ettei 18.3.2022 annettu takaisinperintäpäätös perustunut selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen, päätös ei myöskään perustunut ilmeisen väärään lain soveltamiseen eikä päätöstä tehtäessä ollut tapahtunut menettelyvirhettä. Asiaan ei ollut myöskään tullut sellaista uutta selvitystä, joka olisi voinut olennaisesti vaikuttaa päätökseen, asiassa ei ollut tuotu esille mitään sellaista uutta tietoa, mikä ei olisi ollut ELY-keskuksen tiedossa jo päätöstä tehtäessä. Uuden selvityksen asiassa olisi tullut saada aiemman päätöksen näyttäytymään yksiselitteisesti virheellisenä, asiaan ei ole saanut myöskään liittyä tulkinnanvaraisuutta tai tarvetta laajempiin lisäselvityksiin.

Asiavirheen korjaaminen perustuu viranomaisen harkintaan. Viranomaisella ei ole velvollisuutta korjata asiavirhettä. Koska ELY-keskus katsoi, ettei päätöksessä ollut hallintolain mukaista asiavirhettä, ELY-keskus hylkäsi vaatimuksen virheen korjaamisesta ja antoi asiaan vastauksen eikä päätöstä, jolla olisi korjattu virheellinen päätös. Tämän takia asianomainen [osakeyhtiön nimi poistettu] Oy ei ole voinut hakea ELY-keskuksen antamaan vastaukseen muutosta valittamalla.”

EYL-keskuksen selvityksessä on siitä tarkemmin ilmenevästi käsitelty yleisesti hallintopäätöksen lainvoimaa ja oikeusvoimaa.

Selvityksen mukaan asiassa oli annettu lopullinen päätös Hämeenlinnan hallinto-oikeuden 31.3.2023 antamalla päätöksellä, jolloin ELY-keskuksen 18.3.2022 antama takaisinperintäpäätös oli saanut lainvoiman ja samalla oikeusvoiman. Tämä oli tullut ottaa asian uudelleen käsittelyssä huomioon. Oikeusvoimaisesti ratkaistun asian uudelleen käsitteleminen oli vaatinut erityisen lainsäädännön asian uudelleen käsittelyyn. Koska ELY-keskus katsoi, ettei asiassa ollut tuotu esille mitään sellaista uutta tietoa, mikä ei olisi ollut ELY-keskuksen tiedossa jo päätöstä tehtäessä, ELY-keskus oli hylännyt vaatimuksen hallintolain mukaisen asiavirheen korjaamisesta eikä antanut asiassa uutta valituskelpoista päätöstä.

3.4 Oikeudellisen arvioinnin lähtökohtia

Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Säännöksen 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Oikeuskirjallisuudessa on perustuslain kyseiseen säännökseen liittyen esitetty seuraavaa.

Jokaisella on perustuslain 21 §:n mukaan oikeus saada asiansa käsitellyksi lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa. Perustuslaki ei määrittele, mitä kaikkea asian käsittelyyn kuuluu, mutta on johdonmukaista pitää lähtökohtana, että asian käsittelyyn yleensä sisältyy myös asiaa koskevan päätöksen tekeminen. Tämä käy ilmi myös siitä, että oikeus saada perusteltu päätös kuuluu hyvän hallinnon takeisiin, jotka perustuslain mukaan turvataan lailla. Niin ikään muutoksenhakuoikeuden toteuttaminen edellyttää päätöksen saamista.

Viranomaisen käsittelyvelvollisuuteen sisältyy näin ymmärrettynä myös velvollisuus antaa päätös sen toimivaltaan kuuluvassa asiassa, jonka asianosainen on asiassaan pannut asianmukaisesti vireille. Perusoikeutena turvattu oikeus saada perusteltu päätös ei kuitenkaan estä säätämästä siihen kohdistuvia vähäisiä poikkeuksia, kunhan poikkeukset eivät muuta oikeuden asemaa pääsääntönä eivätkä yksittäistapauksessa vaaranna yksilön oikeusturvaa. (Ks. oikeudesta saada päätös omassa asiassaan PeVL 10/2012 vp, PeVL 18/2006 vp ja PeVL 63/2010 vp.) (Olli Mäenpää: Oikeuden perusteokset, Hallinto-oikeus, verkkokirja, 21.1.2023 päivitetty teksti.)

Hallintolain 43 §:n 1 momentin mukaan hallintopäätös on annettava kirjallisesti. Päätös voidaan säännöksen 2 momentin mukaan antaa suullisesti, jos se on välttämätöntä asian kiireellisyyden vuoksi.

Perusteluissa todetun mukaan päätöksiä ovat kaikki sellaiset hallintoasiassa annetut ratkaisut, joilla on asian käsittelyn päättävä vaikutus. Päätöksessä voi olla kysymys myös asian tutkimatta jättämisestä. (HE 72/2002 vp, s. 106)

Kirjallisesta päätöksestä on hallintolain 44 §:n 1 momentin mukaan käytävä ilmi

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä
- 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Lain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Päätöksen perustelut voidaan säännöksen 2 momentin mukaan jättää esittämättä, jos:

- 1) tärkeä yleinen tai yksityinen etu edellyttää päätöksen välitöntä antamista;
- 2) päätös koskee hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän taikka kunnallisen monijäsenisen toimielimen toimittamaa vaalia;
- 3) päätös koskee vapaaehtoiseen koulutukseen ottamista tai sellaisen edun myöntämistä, joka perustuu hakijan ominaisuuksien arviointiin;
- 4) päätöksellä hyväksytään vaatimus, joka ei koske toista asianosaista eikä muilla ole oikeutta hakea päätökseen muutosta; taikka
- 5) perusteleminen on muusta erityisestä syystä ilmeisen tarpeetonta.

Perusteluvelvollisuudella on keskeinen merkitys asianosaisen oikeusturvan kannalta. Asianosaisen on saatava tietää, mitkä seikat ovat johtaneet häntä koskevan ratkaisun tekemiseen. Riittävät perustelut antavat edellytyksiä harkita muutoksenhaun tarvetta. Perustelujen täsmällisyydellä ja selkeydellä on merkitystä myös viranomaistoimintaa kohtaan tunnetun yleisen luottamuksen kannalta. (HE 72/2002 vp, s. 107–108)

Valitusosoituksen liittämistä päätökseen, johon saa hakea muutosta valittamalla, säädetään hallintolain 47 §:ssä.

Lain 48 §:n mukaan, jos valittaminen on erityisen säännöksen nojalla kielletty tai päätös ei ole valituskelpoinen, päätökseen on sisällytettävä ilmoitus siitä, minkä säännöksen nojalla valittaminen ei ole mahdollista.

Asiavirheen korjaamisesta säädetään hallintolain 50 §:ssä. Sen 1 momentin mukaan viranomaisen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos:

- 1) päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen;
- 2) päätös perustuu ilmeisen väärään lain soveltamiseen;
- 3) päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe; tai
- 4) asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

Perustelujen mukaan uuden selvityksen huomioon ottamisessa ei ole kysymys sellaisesta asian käsittelyn kuluessa tehdyn virheen korjaamisesta kuin hallintolain asiavirheen korjaamisperusteissa perinteisesti tarkoitetaan. Uuden selvityksen kautta aikaisemmin ratkaistu asia tulee uuteen valoon ja aikaisempi päätös näyttäytyy hallinnon asiakkaan kannalta sisällöltään virheellisenä. Asiavirheen käsitteeseen sisällytettiin myös sellaiset tilanteet, joissa aikaisempaa hallintopäätöstä voidaan pitää sisällöltään virheellisenä uuden tosiasiaselvityksen vuoksi. Uusi selvitys voi olla uutta, ennestään tuntematonta taikka selvitystä, jota ei ole tiedetty tai osattu ottaa huomioon asiaa ensi vaiheessa ratkaistaessa. Uusi selvitys on laadullinen edellytys, eikä se riipu siitä, miten asiaa on selvitetty aikaisemmassa vaiheessa. Uutena selvityksenä voivat tulla kysymykseen myös päätöksen tekemisen jälkeen ilmaantuneet tosiseikat kuten asianosaisen olosuhteissa tapahtuneet muutokset. Asiavirheen korjaaminen on siis mahdollista perustaa niin sanottuihin jälkiseikkoihin. (HE 226/2009 vp, s. 60–61)

Hallintolain 52 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen käsittelee korjaamisasian omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Aloite on tehtävä tai vaatimus virheen korjaamiseksi on esitettävä viiden vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä.

Hallintolain 53 §:n 3 momentin mukaan päätökseen, jolla viranomaisen on hylännyt virheen korjaamista koskevan vaatimuksen, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Päätös olla suostumatta päätöksen korjaamista koskevaan vaatimukseen ei koske, korjaamisedellytykset huomioon ottaen, asianosaisen etua tai oikeutta sillä tavoin, että päätöksestä tulisi järjestää perustuslain 21 §:n mukainen muutoksenhaku. (HE 72/2002 vp, s. 116)

Oikeuskirjallisuudessa todetun mukaan korjaamismenettely voi päättyä korjaamisvaatimuksen hylkäävään päätökseen, kirjoitusvirheen korjaamiseen taikka vanhan päätöksen poistamiseen ja uuden korvaavan päätöksen antamiseen. Mahdollisuus hakea muutosta tällaisiin korjaamismenettelyn päättäviin päätöksiin ratkeaa eri perusteilla. Ensimmäisen päätösr ryhmän osalta laki on yksiselitteinen: päätökseen, jolla viranomaisen on hylännyt virheen korjaamista koskevan vaatimuksen, ei saa hakea muutosta valittamalla. Korjaamisen epäävä päätös ei muuta oikeustilaa. Asianosaisen oikeussuoja on turvattu mahdollisuudella hakea muutosta alkuperäiseen päätökseen varsinaisia tai ylimääräisiä muutoksenhakekeinoja käyttäen. Korjausta vaatineella ei katsota olevan oikeusturvan tarvetta hylkäävää päätöstä vastaan eikä asian myöskään katsota koskevan hänen etuaan tai oikeuttaan perustuslain 21 §:ssä tarkoitetulla tavalla. (Seppo Laakso – Outi Suviranta – Veijo Tarukannel: Yleishallinto-oikeus, 2006, s. 421–422.)

3.5 Arviointi ja kannanotto

Asiassa on kysymys siitä, onko ELY-keskuksen tullut antaa yhtiön vaatimukseen 23.8.2023 kirjallinen päätös. Totean, että kantelussa esitetyn perusteella ELY-keskus on myös suullisesti kieltäytynyt antamasta valituskelpoista päätöstä. Asiassa ei ole edes esitetty, että vaatimukseen 23.8.2023 olisi annettu suullinen päätös. Näin ollen suullisen päätöksen antamisen edellytykset eivät tule asiassa arvioitavaksi.

ELY-keskuksen selvityksen perusteella se on arvioinut yhtiön vaatimusta 23.8.2023 asiavirheen korjaamista koskeneena vaatimuksena ja katsonut, ettei takaisinperintäpäätöksessä 18.3.2022 ollut hallintolain tarkoittamaa asiavirhettä. Selvityksessä ELY-keskus ilmoittaa hylänneensä vaatimuksen virheen korjaamisesta ja antaneensa asiaan vastauksen. Selvityksestä ei ilmene lakiperustetta, jonka nojalla korjaamisasia on katsottu voitavan päättää vastauksella.

Mikäli viranomaisen katsoo, ettei sen tekemässä päätöksessä ole hallintolain 50 §:ssä tarkoitetulla tavalla virhettä, eikä korjaa päätöstä asianosaisen vaatimalla tavalla, tulee viranomaisen antaa asianosaiselle korjaamista koskevan vaatimuksen hylkäävä päätös. Hallintolain mukaan tällainen päätös ei ole valituskelpoinen.

ELY-keskuksen vastauksesta 6.10.2023 yhtiölle ei ilmene, että yhtiön vaatimus 23.8.2023 on käsitelty asiavirheen korjaamista koskevana vaatimuksena ja että vaatimus on hylätty. Mielestäni on selvää, että vastausta ei ole tulkittavissa edes sisällöltään puutteelliseksi päätökseksi. Vastauksessa on nimenomaisesti ilmoitettu, että se ei ole päätös, vaan vastaus. Myöskään ELY-keskus ei ole selvityksessään esittänyt, että kysymys olisi päätöksestä.

Kun ELY-keskus on hylännyt asiavirheen korjaamista koskevan asianosaisen vaatimuksen, sen olisi tullut ratkaista asia päätöksellä. Kun näin ei ole tehty, menettely ELY-keskuksessa on ollut lainvastainen. ELY-keskuksen menettelyn moitittavuutta asiassa lisää se, ettei edes ELY-keskuksen vastauksesta ilmene, miten yhtiön vaatimusta on ELY-keskuksessa arvioitu ja miten se on ratkaistu. Se, että vaatimusta on arvioitu asiavirheen korjaamisvaatimuksena, ja että vaatimus on tullut hylätyksi, ilmenee vasta ELY-keskuksen minulle antamasta selvityksestä. Vaatimuksen esittänyt yhtiö ei siten ole saanut edes sille annetusta vastauksesta tietoa, miten asia on käsitelty ja miten se on ratkaistu. Menettely vaatimukseen vastaamisessa on tältäkin osin ollut perustuslaissa perusoikeutena turvattun asianmukaisen käsittelyn vastainen.

Lisäksi katson aiheelliseksi tuoda esiin seuraavaa.

Kuten edeltä on ilmennyt, vastauksessa 6.10.2023 on vastauksena yhtiön vaatimukseen esitetty seuraava perustelu: ”Kaakkois-Suomen ELY-keskus on käsitellyt asian loppuun ja asia on saatettu loppuun Hämeenlinnan hallinto-oikeuden 31.3.2023 antamalla päätöksellä dnro...”. Perustelu viittaa pikemminkin siihen, että ELY-keskus ei olisi hyväksynyt yhtiön vaatimusta koska asia oli jo ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä, kuin että kysymys on asiavirheen arvioinnista. Toisin sanoen vastauksessa esitetty perustelu viittaa aiemman päätöksen negatiiviseen oikeusvoimavaikutukseen.

Oikeuskirjallisuudessa todetun mukaan negatiivinen oikeusvoimavaikutus estää oikeusvoimaisesti ratkaistun asian uudelleen käsittelemisen, jollei erityinen lainsäädännös anna valtuutusta uuteen käsittelyyn. Vaikutus ulottuu erityisesti asianosaisiin ja asiaan liittyviin sivullisiin sekä päätöksen tehneeseen viranomaiseen ja saman hallinnonalan muihin viranomaisiin. Hallintopäätöksen oikeusvoima kohdistuu yleensä ratkaistun asian lopputulokseen muttei esimerkiksi päätöksen perusteluihin. Oikeusvoimaisia ovat lähinnä hallinnon ulkoiset, erityisesti etuja tai oikeuksia perustavat päätökset, kuten rakennuslupapäätökset. Oikeusvoiman ulottuvuus on kuitenkin arvioitava tapausittain ja kiinnittäen huomiota päätöksen välittömiin oikeusvaikutuksiin, oikeussuojan tarpeeseen ja lakiin perustuvan viranomaisharkinnan laajuuteen. (Heikki Kulla – Janne Salminen: Hallintomenettelyn perusteet, 2024, verkkokirja, s. 161–163.)

Vaikka oikeusvoima ulottuu päätöksen ratkaisuun ja lopputulokseen, niin oikeusvoiman ulottuvuus on käytännössä joka tapauksessa tapauskohtaisesti arvioitava. Tällöin merkitystä on myös tosiseikoilla ja mahdollisesti muuttuneilla olosuhteilla. Objektiivista ulottuvuutta arvioitaessa oikeuskäytännön myötä on nimittäin havaittu, että tulkinallista saattaa olla arvioida se, milloin on kysymys samasta asiasta ja milloin eri asiasta. Nämä ovat ratkaistavissa ainoastaan tapauskohtaisesti. (Saukko, Petri: Hallintoprosessi 2024, verkkokirja, s. 442-)

Totean tässä myös viranomaisen käsittelyvelvollisuuteen kuuluvan ratkaisun KHO 2016:48. Perustuslain 21 §:n 1 momentin säännöksestä johtui, että viranomaisen oli käsiteltävä ja ratkaistava sille tehty poikkeamishakemus. Hakemukseen oli annettava ratkaisu siitä riippumatta, oliko vastaava hakemus aiemmin ollut saman viranomaisen ratkaistavana. Asian käsittelemistä koskevaan velvollisuuteen ei vaikuttanut myöskään se, kuinka todennäköisenä hakemuksen hylkäämistä voitiin aiempien ratkaisujen perusteella pitää. ELY-keskus ei ollut voinut jättää hakemusta tutkimatta sillä perusteella, että samansisältöiseen hakemukseen oli aiemmin annettu ratkaisu eikä myöskään sillä perusteella, että se oli pitänyt perättäisten käsittelymaksujen maksamista hakijan kannalta epätarkoituksenmukaisena.

ELY-keskuksen yhtiölle antaman vastauksen perusteella totean, että perustuslain 22 §:n perusoikeuksien turvaamisvelvollisuudesta seuraa, että tulkinnanvaraisissa tilanteissa viranomaiselle vaatimuksen tehneen asianosaisen oikeusturvan toteutumisen edistämiseksi on perustellumpaa tehdä viranomaisessa päätös vaatimuksen tutkimatta jättämisestä kuin hylätä vaatimus asiavirheen korjaamisesta. Tällöin vaatimuksen tekijälle avautuu mahdollisuus saattaa viranomaisen kanta muutoksenhaun myötä tuomioistuimen arvioitavaksi.

Tässä asiassa kantelijat ovat kantelussa nimenomaisesti esittäneet, että ELY-keskuksen vetoaminen hallinto-oikeuden päätökseen olisi ollut virheellinen. Mikäli vaatimus olisi ratkaistu muutoksenhakukelpoisella päätöksellä vaatimuksen tutkimatta jättämisestä, yhtiöllä olisi ollut mahdollisuus saattaa asia tuomioistuimen ratkaistavaksi. Asiassa esitetyn perusteella en kuitenkaan katso, että ELY-keskus olisi ylittänyt harkintavaltansa siinä, että se on käsitellyt asian asiavirheen korjaamisena.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.5 esittämäni käsitykset ELY-keskuksen tietoon.

Lisäksi kiinnitän sen huomiota yleisellä tasolla esittämäni näkökohtaan viranomaiselle tehdyn vaatimuksen käsittelystä.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni ELY-keskukselle.